

Persbericht

Stedelijk Museum

Amsterdam, 24 augustus 2011

Stedelijk Museum en de Appel arts centre presenteren: ***De Nieuwe Elite – een tweedaags symposium over de veranderende betekenis van het begrip ‘elite’***

Vrijdag 9 september: 10.30 – 17.00 uur

Zaterdag 10 september: 11.00 – 16.00 uur

Temporary Stedelijk 2, Stedelijk Museum, Amsterdam

Het Stedelijk Museum en de Appel arts centre presenteren *De Nieuwe Elite*, een symposium over de betekenis van het begrip ‘elite’ in relatie tot de politiek en de beeldende kunst. De notie van de elite – over het algemeen negatief gebruikt – is een steeds vaker voorkomend argument in het politieke debat. Het Stedelijk Museum biedt op 9 en 10 september een platform om de betekenis van ‘de elite’ kritisch te onderzoeken, en misschien wel opnieuw te verwoorden, in specifieke relatie tot de positie van de kunsten.

De politieke en sociale situatie in West-Europa is aan het veranderen. In Nederland is de huidige regering exemplarisch voor de opkomst van rechts populisme in het politieke spectrum, met de PVV onder leiding van Geert Wilders als gedoogpartner van het kabinet. Het toenemende aantal rechtse politieke partijen beïnvloedt het politieke debat en beleid aanzienlijk, zowel in Nederland als in de rest van Europa.

De Nederlandse samenleving heeft volgens politici als Wilders te maken met cruciale problemen op het gebied van immigratie, multiculturaliteit, veiligheid en zorg, onderwerpen waaraan de afgelopen jaren te weinig aandacht zou zijn besteed door de ‘linkse elite’. Anti-elitarisme lijkt de kern te zijn van zowel het programma van de PVV als van het beleid van de regering, en onder meer theater, muziek en beeldende kunst worden aangemerkt als het toppunt van elitarisme. Op deze kostbare ‘linkse hobby’ moet fors worden bezuinigd in de aankomende kabinetsperiode en dus zijn er serieuze voorstellen gepresenteerd om de kunstsector in te krimpen. In plaats van een verdediging op te werpen tegen deze beweringen is het wellicht waardevoller het kernargument van het elitarisme opnieuw te bekijken. Wie is de elite eigenlijk? En spreken we hier van een intellectuele, financiële of culturele elite?

In een tweedaags symposium in het Stedelijk Museum spreken onder meer **Britta Böhler, Laura van Dolron, Meindert Fennema, Bas Heijne, Erik van Lieshout, Margriet van der Linden en Jonas Staal** zich uit over het begrip ‘elite’ en hoe dit begrip in het laatste decennium is veranderd. Daarnaast wordt onderzocht hoe onderscheid gemaakt kan worden tussen sociale, politieke, intellectuele, financiële en culturele elites en wie, kijkend naar de toekomst, de nieuwe elite is.

Tijd: 9 september van 10.30 – 17.00 uur, 10 september van 11.00 – 16.00 uur

Locatie: auditorium Stedelijk Museum

Voertaal: Nederlands

Reserveren: verplicht via reservations@stedelijk.nl

Entree: gratis met geldig toegangsbewijs museum.

Programma:

9 september 2011:

10.30 uur: introductie door **Hendrik Folkerts**
10.45 uur: column van **Ann Demeester**
11.00 uur: lezing door **Margriet van der Linden**
11.40 uur: vragen uit het publiek
12.00 uur: interventie door **Laura van Dolron**
12.20 uur: lunchpauze
13.20 uur: lezing door **Britta Böhler**
14.00 uur: reactie van **Rob Riemen**
14.20 uur: vragen uit het publiek
14.40 uur: koffiepauze
15.10 uur: interventie door **Erik van Lieshout**
15.30 uur: lezing door **Bas Heijne**
16.20 uur: vragen uit het publiek
16.50 uur: einde.

10 september 2011:

11.00 uur: welkom door **Ann Demeester**
11.15 uur: lezing door **Meindert Fennema**
12.00 uur: vragen van het publiek
12.20 uur: column van **Gideon Boie**
12.40 uur: lunchpauze
13.40 uur: column van **Dick Tuinder**
14.00 uur: interventie door **Jonas Staal**
14.20 uur: debat met **Gideon Boie, Martijn Jonk, Dick Tuinder** en **Barbara Visser**, gemodereerd door **Xandra Schutte**.
15.30 uur: conclusie door **Xandra Schutte**
15.45 uur: einde.

Biografieën van de sprekers:

Advocate **Britta Böhler** was van 2007-2011 lid van de Eerste Kamer voor GroenLinks, won in 2003 de Dekenprijs voor de beste Amsterdamse advocaat en kreeg in 2005 de Clara Meijer-Wichmann penning voor haar inzet voor de verdediging van de rechten van de mens. Böhler publiceert vaak over actuele politieke en maatschappelijke onderwerpen en schreef twee boeken: *De zwerftocht van een leider – Achter de schermen van de zaak Öcalan* (2000) en *Crisis in de rechtsstaat* (2004).

Gideon Boie is architect-filosoof en leidt samen met Matthias Pauwels het cultureel onderzoeks- en bemiddelingsbureau BAVO. Zijn kernactiviteiten richten zich op de politieke dimensie van kunst, architectuur en planning. BAVO is gevestigd in Rotterdam, Brussel en Pretoria. In 2010 publiceerde BAVO *Too active to act – cultureel activisme na het einde van de geschiedenis*.

Ann Demeester is directeur van de Appel arts centre en hoofd van het Appel Curatorial Programme in Amsterdam, en redacteur bij de tijdschriften *A-Prior* en *F.R. David*. In 2009/2010 was zij 'cultuurintendant' in Amsterdam, met als opdracht het aanscherpen van het debat over de rol die kunst en cultuur kunnen spelen in stedelijke (her)ontwikkelingsprocessen. Demeester was actief betrokken bij de landelijke protestacties tegen de bezuinigingen in de culturele sector.

Laura van Dolron is regisseur en heeft een eigen theatergezelschap: Het Zesde Bedrijf. Daarnaast schreef, speelde en regisseerde zij bij verschillende Nederlandse werkplaatsen en zomerfestivals en grote en kleine toneelgezelschappen. Recente stukken van Van Dolron zijn: *Sartre zegt Sorry* (het Nationale Toneel 2011), *StemWIJZER* (het Nationale Toneel 2010) en *Iemand moet het doen* (het Nationale Toneel 2009, reprise 2010).

Meinder Fennema is hoogleraar en doceert Politieke Theorie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij werkt momenteel aan zijn boek *Social Capital of Migrants and Muslim Radicalism in Amsterdam*. Deze monografische studie zal zich richten op etnische gemeenschappen in Amsterdam, om zo het verschil inzake verkiezingsuitkomsten, politiek vertrouwen en politieke mobilisatie te verklaren. Zijn laatste boek verscheen in het Nederlands onder de titel *Geert Wilders. Tvenaarsleerling* (2010).

Bas Heijne is publicist, schrijver en vertaler. Heijne laat zich veelvuldig uit over Nederland, de Nederlandse identiteit en het Nederlandse zelfbeeld, onder meer in zijn tweewekelijkse columns voor het NRC Handelsblad, die zijn gebundeld in *Het verloren land. Opmerkingen over Nederland* (2002) en *Hollandse toestanden* (2005) waarvoor hij de Henriëtte Roland Holstprijs ontving. Onlangs verscheen zijn boek *Moeten wij van elkaar houden? Het populisme ontleed*.

Martijn Jonk is landelijk voorzitter van de JOVD, de jongerenorganisatie van de VVD. Eerder was hij vice-voorzitter van de jongerenpartij. Hij studeert momenteel politicologie aan de Universiteit Leiden, en specialiseert zich in politiek gedrag en communicatie.

Kunstenaar **Erik van Lieshout** studeerde van 1990-1992 aan De Ateliers en werd bij een breder publiek bekend met tekeningen van de later vermoorde politicus Pim Fortuyn. Van Lieshout had solotentoonstellingen in o.a. Keulen, Zürich, Museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam en het Groninger Museum. Zijn werk bevindt zich in (inter)nationale collecties van musea en verzamelaars. Hij werd in 2003 geselecteerd voor de Nederlandse inzending van de Biënnale in Venetië.

Margriet van der Linden werkte voor haar hoofdredacteurschap van Opzij bij onder meer het Nieuw Israëlitisch Weekblad, De Ronde van Witteman, RTL5 en RTL Nieuws. Eerder was zij ook correspondent in de Verenigde Staten voor verschillende media, hoofdredacteur van vrouwenglossy BLVD, presentator bij BNR Nieuwsradio en interviewer bij Het Gesprek. In 2009 presenteerde zij het VPRO programma Zomergasten.

Rob Riemen is oprichter en directeur van het Nexus Instituut in Tilburg, een internationale denktank die het Europees cultuurgood in zijn kunstzinnige, levensbeschouwelijke en filosofische samenhang bestudeert, en hoofdredacteur van het gelijknamige tijdschrift. In 2009 verscheen van hem *Adel van de geest. Een vergeten ideaal*, dat in veertien talen werd vertaald. Vorig jaar schreef hij het spraakmakende pamflet *De eeuwige terugkeer van het fascisme*.

Xandra Schutte is hoofdredacteur van De Groene Amsterdammer. Eerder was Schutte kunst- en literatuurredacteur van dat blad, hoofdredacteur van Vrij Nederland en uitgever bij J.M. Meulenhoff. Zij publiceerde veel over literatuur en cultuur in het algemeen in weekbladen en literaire tijdschriften en in haar essaybundel *Maskerade*.

Kunstenaar **Jonas Staal** promoveert momenteel op het onderwerp hedendaagse propaganda. In zijn werk focust hij zich op de relatie tussen kunst, politiek en ideologie. In zijn essay *Post-propaganda* en publicatie *Power? To Which People?* heeft hij het theoretische kader gelegd voor deze werkwijze. Staal's projecten zijn reeds tentoongesteld in onder meer het Van Abbe Museum in Eindhoven en de David Roberts Foundation in Londen. Hij publiceert regelmatig in dagbladen en tijdschriften, zoals *NRC Handelsblad*, *De Groene Amsterdammer* en *Metropolis M*.

Dick Tuinder is beeldend kunstenaar, schrijver en filmmaker. Hij studeerde aan de Gerrit Rietveld Academie, en maakte radio- en televisieprogramma's voor onder meer de VPRO en de RVU. Tuinder was mede oprichter van PARK TV. Na het maken van een twintigtal kortere films, voltooide hij in 2010 zijn eerste speelfilm, *Winterland*. Sinds 2006 maakt hij illustraties voor onder andere De Groene Amsterdammer, in welke hij ook regelmatig artikelen publiceert.

Barbara Visser is beeldend kunstenaar. Vissers werk bestaat uit fotografie, film, print, tekst en performance. Tot haar recente tentoonstellingen behoren: *DESTRØY DESIGN* (Mudac Lausanne, CH, Uit de collectie of Frac Nord- Pas de Calais, 2010), *THE GRAND ILLUSION* (Cultural Gallery of the

National theatre, Taipei, Taiwan, 2009) en Manifesta 7 (Trento, Italië, 2008). In 2009 ontving Visser de Best Book Designs of 2008 Award en in 2008 ontving zij de dr. A.H. Heineken Prijs voor de Kunst.

Dit symposium wordt georganiseerd in samenwerking met de Appel arts centre.
Mediapartner: De Groene Amsterdammer.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie: Press Office, Annematt Ruseler, 020 – 573 26 56, a.ruseler@stedelijk.nl, pressoffice@stedelijk.nl. Persmaterialen zijn ook beschikbaar via: www.stedelijk.nl